

Odgovori na česta pitanja

Luxembourg, 8. listopada 2019.

Godišnje izvješće za 2018. godinu – odgovori na česta pitanja

1. Koja je uloga Europskog revizorskog suda u vezi s proračunom EU-a?

Svake godine Europski revizorski sud (Sud) **provjerava računovodstvenu dokumentaciju EU-a i iznosi mišljenje** o dvama pitanjima: je li računovodstvena dokumentacija točna i pouzdana te jesu li proračunska sredstva EU-a utrošena u skladu s pravilima.

Na tome se temelji **izjava o jamstvu** koju je Sud dužan podnijeti Europskom parlamentu i Vijeću u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Ukupni rashodi EU-a 2018. godine iznosili su 156,7 milijardi eura.

2. Je li Europski revizorski sud odobrio računovodstvenu dokumentaciju za 2018. godinu?

Da.

Sud je odobrio računovodstvenu dokumentaciju za 2018. godinu kao pouzdanu (izrazio je „pozitivno mišljenje”), kao i za sve financijske godine od 2007. Sud je zaključio da računovodstvena dokumentacija za 2018. godinu u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje EU-a i njegove rezultate za tu godinu.

Osim mišljenja o računovodstvenoj dokumentaciji, Sud je dužan izraziti i mišljenje (koje se temelji na obavljenim revizijama) o tome jesu li povezana plaćanja izvršena u skladu s pravilima EU-a. U posljednjih nekoliko godina bilježi se postojan napredak u pogledu procijenjene stope pogreške u plaćanjima: 2015.: 3,8 %, 2016.: 3,1 %, 2017.: 2,4 %, 2018.: 2,6 %. Osim toga, 2018. godine u velikom dijelu rashoda obuhvaćenih revizijom, koji uglavnom čine plaćanja utemeljena na dodijeljenim pravima, nije utvrđena značajna stopa pogreške.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Stoga je Sud za 2018., već treću godinu zaredom, izrazio **uvjetno mišljenje** o plaćanjima. Od 1994. pa sve do posljednje tri godine mišljenje Suda o pravilnosti i zakonitosti rashoda bilo je nepovoljno.

3. Što su „pozitivno, uvjetno i nepovoljno mišljenje“?

„**Pozitivno**“ mišljenje znači da izneseni podatci pružaju istinit i vjeran prikaz stanja te da su u skladu s pravilima financijskog izvješćivanja i upravljanja.

„**Uvjetno**“ mišljenje znači da revizori ne mogu dati pozitivno mišljenje, ali da utvrđeni problemi nisu sveprisutni, odnosno rašireni u čitavom statističkom skupu.

„**Nepovoljno**“ mišljenje izražava se kad postoje sveprisutni problemi.

4. Što je „značajna stopa pogreške“?

U revizorskoj terminologiji ona označava stopu ispod koje **se smatra da pogreške nemaju znatan učinak**. Ako je stopa pogreške „značajna“, izgledno je da će ona utjecati na odluke ciljnih korisnika revizijskih izvješća. I Sud i Europska komisija za određivanje značajnosti primjenjuju prag od 2 %.

5. Što su „plaćanja utemeljena na dodijeljenim pravima i plaćanja za nadoknadu troškova“?

Plaćanja utemeljena na dodijeljenim pravima izvršavaju se ako korisnici ispune određene (manje složene) uvjete. Takva plaćanja, primjerice, obuhvaćaju izravnu potporu poljoprivrednicima (u okviru rashoda u području „Prirodni resursi“), studentske i istraživačke stipendije (u okviru rashoda u području „Konkurentnost“) te plaće i mirovine osoblja EU-a (u okviru područja „Administracija“).

Plaćanja za nadoknadu troškova izvršavaju se u slučajevima u kojima EU nadoknađuje prihvatljive troškove za prihvatljive aktivnosti (u skladu sa složenijim pravilima). Takva se plaćanja izvršavaju, primjerice, za istraživačke projekte (u okviru rashoda u području „Konkurentnost“), ulaganja u regionalni i ruralni razvoj (u okviru rashoda u područjima „Kohezija“ i „Prirodni resursi“) i projekte razvojne pomoći (u okviru područja „Globalna Europa“).

6. Poboljšava li se financijsko upravljanje EU-om?

Da.

U posljednjih nekoliko godina bilježi se postojan napredak u pogledu procijenjene stope pogreške u plaćanjima, pri čemu je ta stopa zabilježila pad s 4,4 % 2014. godine na 2,6 % 2018. godine. Osim toga, 2018. godine u otprilike polovici ispitanih rashoda obuhvaćenih revizijom nije bilo značajnih pogrešaka. Sud je također svojim revizijama u posljednjih

nekoliko godina utvrdio da su unutarnje kontrole na razini Komisije i u državama članicama znatno pojačane.

7. I dalje je prisutna procijenjena stopa pogreške od 2,6 %. Što to znači?

Stopa od 2,6 % procjena je **količine novca koji nije trebao biti isplaćen** iz proračuna EU-a jer nije iskorišten prema pravilima EU-a te stoga nije u skladu ili s onim što su Vijeće i Parlament namjeravali postići relevantnim zakonskim aktima EU-a ili s određenim nacionalnim pravilima u državama članicama.

Uobičajene pogreške uključuju plaćanja za neprihvatljive korisnike ili projekte, kao i za nabavu usluga i robe ili ulaganja bez pravilne primjene pravila javne nabave.

8. Znači li to da je 2,6 % financijskih sredstava EU-a potrošeno nesvrhovito?

Ne.

Takav pristup može navesti na krivi zaključak jer postoji bitna razlika između „pogreške” i „nesvrhovitog trošenja”. Svojim ispitivanjima Sud provjerava jesu li financijska sredstva EU-a potrošena u skladu s pravilima, jesu li naplaćeni troškovi pravilno izračunani te jesu li ispunjeni uvjeti prihvatljivosti. Stopa od 2,6 % odnosi se upravo na navedeno.

Pojedine pogreške odnose se na plaćanja koja nisu ispunjavala uvjete prihvatljivosti. Sud je, primjerice, utvrdio da su pravila o prihvatljivosti u okviru jednog operativnog programa u jednoj državi članici uključivala uvjet kojim se zabranjuje uporaba bespovratnih sredstava EU-a u slučaju da još jedan subjekt obavlja istu vrstu poslovnih djelatnosti u istom poslovnom prostoru. Jedan korisnik, koji je bio odvjetnik, obavljao je svoju djelatnost u istoj zgradi kao i još jedno odvjetničko društvo te projekt stoga nije bio prihvatljiv za sufinanciranje.

U navedenim slučajevima sredstva EU-a možda su i imala određeni pozitivni učinak te se njima ostvarila određena korist, iako korisnici nisu zadovoljili sve uvjete uporabe tih sredstava. S druge strane, moguće je da određeni zakoniti i pravilni rashodi budu nesvrhoviti, primjerice za izgradnju lučke infrastrukture pri čemu se nije vodilo dovoljno računa o budućim razinama teretnog prijevoza.

9. Kako nastaju pogreške?

Pogreške nastaju kada pojedinci ili organizacije pri potraživanju sredstava EU-a **ne poštuju pravila**. Kako bi ispunili uvjete za dobivanje sredstava EU-a, korisnici trebaju zadovoljiti određene uvjete propisane pravilima EU-a, a u brojnim slučajevima i nacionalnim pravilima. Ta pravila postoje kako bi se zajamčilo da rashodi EU-a ne utječu na funkcioniranje unutarnjeg tržišta (primjerice pravila javne nabave i pravila o državnim potporama) i da nastaju samo za one svrhe koje su predvidjeli Vijeće i Parlament.

Pogreške nastaju kad se ta **pravila prekrše** – primjerice, kad poljoprivrednici prijavljuju netočne površine poljoprivrednih zemljišta, kad nositelji projekata ne poštuju pravila javne

nabave ili kad istraživački centri potražuju naknadu troškova koji nisu povezani s projektima koje je financirao EU. Primjerice, u jednom slučaju Sud je ispitao jedno malo poduzeće koje pruža zdravstvene usluge i koje je prvi put sudjelovalo u projektu EU-a: to je poduzeće za izračun troškova za osoblje primijenilo netočnu metodologiju umjesto metodologije propisane pravilima EU-a za financiranje istraživanja. U jednom drugom slučaju, poljoprivrednicima koji su naveli da upravljaju međusobno neovisnim poslovnim subjektima dodijeljena je subvencija za izgradnju svinjca u okviru mjere potpore razvoju malih i srednjih poljoprivrednih gospodarstava. Međutim, Sud je utvrdio da su ti korisnici bili vlasnici udjela u obiteljskom poduzeću koje je poslovalo na istoj lokaciji i koje je bilo preveliko da bi predmetni poljoprivrednici ispunjavali uvjete za potporu.

U godišnjem izvješću za 2018. godinu navode se dodatni primjeri pogrešaka koje su utvrđene tijekom revizija.

10. Predstavljaju li utvrđene pogreške slučajeve prijevare?

U velikoj većini slučajeva ne.

Prijevare je namjerni čin obmane radi ostvarenja određene koristi. Iako u sklopu uobičajenih revizijskih postupaka može biti teško uočiti slučajeve prijevare, Sud svake godine tijekom revizijskih ispitivanja otkriva niz slučajeva u kojima postoji sumnja na prijevaru.

U približno 700 transakcija obuhvaćenih revizijom Sud je 2018. godine utvrdio 9 slučajeva u kojima je postojala sumnja na prijevaru (2017. bilo je 13 takvih slučajeva). Svi takvi slučajevi prijavljuju se OLAF-u, Uredu Europske unije za borbu protiv prijevare, koji provodi istragu i poduzima daljnje potrebne korake u suradnji s tijelima država članica.

11. I Komisija i države članice imaju ovlasti za sprječavanje eventualnih pogrešaka i njihovo ispravljanje. Koliko to utječe na stopu pogreške?

Ukupno uzevši, korektivne mjere koje su poduzimali tijela država članica i Komisija imale su pozitivan učinak na procijenjenu stopu pogreške.

Međutim, da su Komisija, tijela država članica ili neovisni revizori upotrijebili sve informacije koje su im bile dostupne, mogli su spriječiti – ili otkriti i ispraviti – znatan dio pogrešaka prije izvršenja relevantnih plaćanja.

Na primjer, da su te informacije bile upotrijebljene, procijenjena stopa pogreške za ukupne rashode u području „Prirodni resursi” bila bi 2018. ispod praga značajnosti od 2 %. Sud smatra da je to dokaz da su postojeće kontrole prikladne, ali se moraju pravilno primjenjivati.

12. Rečeno je da se Sud kreće u smjeru primjene novog pristupa, tj. jedinstvene revizije. U čemu se pristup Suda 2018. godine razlikuje u odnosu na prethodno razdoblje?

Financijska godina 2017. bila je prva godina u kojoj se znatan dio rashoda iz svih područja proračuna EU-a temeljio na **novim pravilima** koja se primjenjuju na višegodišnji financijski okvir (VFO) za razdoblje 2014. – 2020. Unutarnje kontrole na razini Komisije i država članica

sada omogućuju Sudu da pri procjeni pravilnosti rashoda bolje iskoristi aktivnosti tih subjekata.

Sud pri donošenju svoje izjave o jamstvu želi u svim područjima primijeniti **pristup koji se temelji na potvrdama trećih strana**, što znači da se kao osnovom za jamstvo namjerava koristiti izjavom Komisije (o upravljanju i kontroli).

Sud je 2017. i 2018. probno primijenio taj pristup u području „Kohezija”. U sklopu probne primjene jasnije su utvrđena područja u kojima i dalje postoje nedostaci, kako na razini Europske komisije tako i u državama članicama, te se na taj način doprinijelo promicanju odgovornosti i dodatnom unaprjeđenju upravljanja financijskim sredstvima EU-a.

Sud je utvrdio da je Komisija u pogledu pravilnosti rashoda za 2018. u području „Kohezija” procijenila stopu pogreške koja je ispod raspona stope koji je utvrdio Sud, dok je stopa koju je Komisija procijenila u područjima „Konkurentnost” i „Prirodni resursi” približna stopi koju je izračunao Sud.

Nakon navedene probne primjene Sud namjerava **proširiti predmetni pristup** i na druga rashodovna područja, ali za ostvarivanje daljnjeg napretka Sud računa na predanost i suradnju Komisije.

Godišnje izvješće za 2018. godinu, kao i PAKET MATERIJALA ZA MEDIJE, dostupni su na 23 jezika EU-a na eca.europa.eu.